21/08/2020

Адвокат Велибор Марковић: Чињенице говоре да Црква није „окупирала“ нити „отела“ имовину државе ЦГ

НЕКА ПИТАЊА У ВЕЗИ СА ПОЈМОМ И ПРАВНОМ ПРИРОДОМ СТИЦАЊА ПРАВА СВОЈИНЕ ПУТЕМ ОДРЖАЈА -уз осврт на актуелни Закон о слободи вјероисповијести или увјерења и правном положају вјерских заједница

Пише: Адвокат Велибор Марковић

Након ступања на снагу сада важећег Закона о слободи вјероисповијести или увјерења и правном положају вјерских заједница, појавила су се мишљења појединих правника и правних лаика, према којем је један од мотива доношења тог закона чињеница што је Митрополија црногорско-приморска у фактичком посједу (државини) преко стотину година непокретне имовине православне цркве у Црној Гори стицане до 1. децембра 1918. године, па из

тог разлога, као и одредби Закона о својинско-правним односима којима се прописују услови за стицање права својине путем одржаја, држава не може на други начин да дође до свога права власништва на наводно некадашњој њеној имовини, уколико самим законом, како је то учињено Законом о слободи вјероисповијести, не утврди да је та имовина у њеном власништву под условом да вјерске заједнице немају неки доказ о том свом праву.
Притом се потпуно занемарује да је за постојање права власништва на непокретностима стеченим путем одржаја довољно приложити доказ о времену трајања државине прописан одредбама ЗОСПО-а, уз унапријед прописану законску претпоставку савјесности те државине, како је то предвиђено одредбом чл. 390. ст. 2. тога закона, те да се стога не може неким другим законом, као што је то учињено Законом о слободи вјероисповијести прописивати титулар права власништва на непокретности за коју је већ неки други закон прописао услове стицања, који су случајевима наведених непокретности већ испуњени.

Уз то, заговорници таквог становишта губе из вида сопствене изјаве према којима је имовина коју користи МЦП наводно претходно окупирана и отета од стране те вјерске заједнице на штету државе или неке тадашње вјерске заједнице, и са тим у вези одредбе чл.53.ст.2..ЗОСПО-а, према којој савјестан и законити држалац туђе непокретне ствари, на којој други има право својине, стиче право својине на тој ствари одржајем протеком десет година, те одредбе чл.54.ст.2. тог истог закона према којој савјестан држалац непокретне ствари, на којој други има право својине, стиче право својине на тој ствари одржајем протеком двадесет година.

Јер, анализом двије напријед наведене законске одредбе, долази се до закључка да је за стицање права својине путем одржаја на туђој непокретној ствари увијек потребна савјесност стицаоца, док је дужина времена потребног за одржај од значаја само код оцјене да ли се ради о тзв. редовном одржају, када је потребно да државина буде законита (нпр. да се заснива на неком ваљаном правном послу) или ванредном одржају, када законитост државине није потребна.

У сваком случају, држалац неке непокретности, ни по протеку рока од стотину или више година, односно никада, не може стећи право својине путем одржаја на туђој некретнини, уколико истовремено на његовој страни не постоји савјесност те државине. Притом, код оцјене постојања савјесности држаоца није довољно примијенити законску претпоставку о тој савјесности, већ прије свега поћи од одредбе чл.390.ст.2.ЗОСПО-а, према којој је државина

савјесна не само када држалац не зна, него и не може да зна да није ималац стварног или облигационог права чију садржину врши.

Према томе, за постојање савјесности држаоца није довољно само постојање заблуде о томе да је ствар која држи његова, него је нужно постојање извињавајуће заблуде у смислу да држалац уколико није у питању наивна или малоумна особа, према нормалним приликама и околностима уопште није могао знати да ствар коју држи није његова. Отуда је очигледно да претпоставка о савјесности државине из чл.390.ст.2.ЗОСПО-а није необорива (presumptiones iuris et de iure), него оборива (presumptiones iuris tantum). Тако, ако се извођењем доказа у поступку утврди да је држалац знао или могао знати да ствар коју држи није његова, јер је примјера ради стекао путем крађе, узурпације, лажним представљањем да је њен власник у циљу уписа у катастар непокретности, у вријеме када је тај упис вршен на основу усмених изјава појављених наводних власника и др, дакле знао да ствар није његова својина, онда се не ради о државини која може довести до стицања права својине путем одржаја.

У циљу утврђења тих чињеница морају се изводити потребни докази и тако на основу њих утврдити да ли се ради о савјесној или несавјесној државини; у противном, радило би се о произвољној оцјени о постојању савјесне или несавјесне државине, што је од пресудног значаја за правилну примјену материјалног права у погледу на постојање или непостојање услова за стицање права својине путем одржаја, као једног основа стицаја права својине по самом закону, прописан одредбом чл.29.ЗОСПО-а.

Према томе, уколико би се прихватила као истинита тврдња заговорника становишта према којима је вјерска имовина коју сада користи МЦП својевремено окупирана и отета од државе Црне Горе или неке друге вјерске заједнице у односу на МЦП, онда не би били испуњени услови за стицање права својине путем одржаја у корист Митрополије. Напротив, стварни власник би без икаквих проблема могао да поврати то своје право, с тим што се то може остваривати кроз искључиву надлежност судова, како је то прописано одредбом чл.1.Закона о парничном поступку, а не и управних органа, будући да одредба чл.1.Закона о управном поступку ту могућност не прописује.

Но, међутим, избјегавање надлежности судова, са премјештањем вођења имовинских спорова на управне органе, како је то учињено Законом о слободи вјероисповијести, те одсуство позивања на одредбу чл.390.ЗОСПО-а којом се штити право власништва титулара од несавјесног држаоца, говори у

прилог закључку да се није радило о окупацији или отимању. Да је ово тако, потврђују и недавне изјаве појединаца који су годинама тврдили тако, док сада наводе како су се цркве ујединиле, што представља добровољан акт, односно ствар је унутрашње организације и дјеловања саме цркве у које држава нема право мијешања.

mitropolija.com